

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 26. mars 2010
Vår ref: Camilla Forgaard Andreassen

Deres ref: 2009/03087

HØRING - FORSLAG TIL KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFTSKOSTNADER FOR FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Det vises til Kulturdepartementets høringsbrev og høringsnotat av 19. februar 2010 med forslag om kompensasjonsordning for merverdiavgiftskostnader for frivillige organisasjoner. HSH fikk innvilget utsatt høringsfrist til 26. mars 2010, jf samtale med ekspedisjonssjef Birgitte Lange den 18. mars 2010.

Forslaget tar sikte på en gjennomgang av sentrale punkter som skal danne grunnlag for de nye reglene om kompensasjon for utgifter som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf Stortingets budsjettvedtak for 2010.

Innledning

Frivillige organisasjoner yter et svært verdifullt og nødvendig bidrag til samfunnet gjennom tjenesteproduksjon og omfattende frivillig innsats. Nærmere 70 000 årsverk eller ca. 3 prosent av samfunnets samlede arbeidsinnsats utføres av ansatte i frivillige organisasjoner. I tillegg er det anslått at ulønnet innsats utgjør i overkant av 110 000 årsverk¹.

HSH er opptatt av at frivillig innsats og tjenesteproduksjon har best mulige rammevilkår og at det på best mulig vis tilrettelegges for utøvelse av frivillig arbeid. Foreliggende forslag om en ny og generell rammeordning for merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner anses som et skritt i riktig retning, og HSH er fornøyd med at regjeringen følger opp løftet sitt om økt satsing på frivillig sektor som varslet i St. prp nr. 1 (2008-2009), Soria-Moria erklæringen, jf også Kultur- og kirkedepartementets budsjettproposisjon 2009-2010 (Prop. 1 S).

HSH mener videre at den foreslåtte momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner er et godt politisk virkemiddel til å fremme frivillig virksomhet. Den er et viktig supplement til offentlige støtteordninger, da ordningen utløses av aktivitet og stimulerer til ytterligere aktivitet.

Generelt om forslaget

HSH anser det som svært viktig at frivillig sektor sikres praktikable rammevilkår som er robuste, varige og forutsigbare. HSH mener således at det er viktig at den nye momskompensasjonsordningen blir av varig karakter og i størst mulig grad er knyttet til de faktiske momsutgiftene som organisasjonene har hvert år. Således er HSH positiv til at departementet har tatt til følge organisasjonenes innspill om å kunne velge om de vil søke momskompensasjon gjennom en forenklet ordning eller basert på dokumenterte

¹ Kilde: <http://www.ssb.no/vis/magasinet/analyse/art-2010-01-11-01.html>

merverdiavgiftskostnader. HSH vil likevel understreke nødvendigheten av at begge modeller utformes slik at organisasjonene har en reell mulighet til å velge hvilken av dem de vil bruke. Begge ordninger må for eksempel åpne for at det gis momskompensasjon på de samme innkjøpene, og arbeidsbyrden knyttet til å søke må være så liten som forsvarlig mulig i begge ordninger.

Videre er HSH fornøyd med at det i forslaget legges opp til bruk av Frivillighetsregisteret som verktøy i den nye momskompensasjonsordningen. Dette vil forenkle arbeidet med ordningen både for organisasjonene og staten når registeret har fått full funksjonalitet.

HSH er dog skeptisk til departementets merknad om at momskompensasjonsordningen er rammestyrte i henhold til Stortingets beslutninger i det enkelte år, og utsagnet "det ikke forventes at ordningen skal medføre full kompensasjon." HSH vil i denne forbindelse minne departementet om regjeringens løfte til organisasjonene i juni 2009 om å innføre en rammestyrte ordning som skal "...innføres jevnt med oppfølgingen av kulturløftet og skal samlet tilføres en milliard kroner i resten av kulturløftets periode 2010- 2014". HSH er opptatt av at de frivillige organisasjonene fullt ut skal slippe momsbelastningen knyttet til innkjøp av varer og tjenester (krone for krone), og at momskompensasjonsordningen ikke skal være avhengig av hvert års statsbudsjett, men etableres som en robust og varig ordning. Vi ber således departementet om å revurdere nevnte utsagn i lys av regjeringens løfte.

Krav om godkjente regnskap mv

HSH vil videre rette oppmerksomheten mot den delen av forslaget som fremgår av vedlegg 2 til høringsnotatet, hvor det fremgår at lokalledd som ikke er underlagt krav om å ha regnskaper godkjent av registrert eller statsautorisert revisor, kan la regnskapet bli revidert av "valgt revisor", jf også punkt 5, fjerde avsnitt i høringsnotatet. For lokalledd som er underlagt krav om å ha revisorgodkjente regnskap forstår vi innholdet i vedlegg 2 slik at "valgt revisor" da ikke kan benyttes. Det fremstår som noe uklart hva departementet har ment med nevnte fremlegg.

Vi ber departementet klargjøre hva som er hensikten med denne hindringen for lokalleddene, og videre hva som menes med "valgt revisor".

Minstegrenser

HSH anser at momskompensasjon kan ha størst betydning for de små organisasjonene, som ofte har lite ressurser og bruker alle tilgjengelige midler til innkjøp av varer og tjenester, jf også IRIS-rapporten som ble utarbeidet på oppdrag fra departementet.

Det er de små, frittstående organisasjonene som vil bli rammet av en minstegrense og således være forhindret fra å søke om momskompensasjon. Dette gjelder et ikke ubetydelig antall organisasjoner. Eksempler kan være minoritetsorganisasjoner, likestillingsgrupper, lokalhistoriske organisasjoner, mindre trossamfunn, bygdeorganisasjoner, frittstående teatergrupper, dansegrupper osv. HSH anser det som alvorlig om en så stor del av frivilligheten holdes utenfor en økonomisk støtteordning som skal være en av bærebjelkene i frivillighetspolitikken.

De foreslåtte grensene vil videre kunne *forverre* situasjonen for de små lagene. Med hensyn til gjeldende momskompensasjonsordning for tjenestemoms vil forslaget medføre en to og en halv til tredobling av kravene for å kunne søke. En del lag og organisasjoner som har mottatt momskompensasjon etter den gamle ordningen vil dermed lett kunne bli ekskludert fra den nye ordningen.

HSH mener således primært at beløpstersklene for å kunne søke kompensasjon bør fjernes. Subsidiært bør disse reduseres disse kraftig.

Bindingstid

HSH ber om at søknadsfristen for momskompensasjon i 2010 settes en måned senere enn Kulturdepartementet foreslår, dvs. at fristen settes til 1. september eller 31. august i stedet for 1. august. Denne anmodningen skyldes at detaljene i momsordningen kommer på plass så sent at organisasjonene har svært kort tid på å skaffe til veie nødvendig informasjon fra de ulike leddene i en organisasjon, og videre at søknadsfristen som departementet foreslår (1. august) ligger midt i den perioden da de fleste organisasjoner (uansett om de har ansatte eller ikke) avvikler sommerferie.

HSH har forståelse for at Lotteritilsynet må ha forutsigbarhet med hensyn til sitt arbeid. Samtidig er det på det rene at mange av organisasjonene vil ha behov for å gjøre erfaringer med momsordningen også i 2011. 2011 vil i større grad være et "normalår" i ordningen enn det som er tilfellet med 2010, da 2010 er et oppstartsår der organisasjonene har relativt liten tid til å innrette seg med hensyn til å søke. HSH ber derfor om at organisasjonenes valg av søkeordning må være bindene først i 2012. Vi ber også om at bindingstiden må være 2 år snarere enn 4 år. Særlig vil dette være viktig i momsordningens første 5 års periode.

Avslutningsvis

Departementet fremholder flere steder i høringsnotatet at ulike elementer i momskompensasjonsordningen skal vurderes med tanke på evt. endringer. HSH ber om at departementet opplyser konkret om de vurderinger som foretas og eventuelle forslag om endringer på et så tidlig tidspunkt i saksprosessen som mulig.

Vennlig hilsen
HSH

Utredning og næringspolitisk analyse
Sissel Monsvold
Leder

Camilla Forgaard Andreassen
Advokat/fagsjef